

ارتباط بین توانایی مدیریتی و سرعت تعديل ساختار سرمایه با توجه به نقش بیش اطمینانی مدیریتی

ام البنین دادر^۱، محمد محمدی کنجانی^۲

چکیده

ساختار سرمایه یک جنبه مالی کلیدی از مدیریت شرکت است که به ترکیب و نسبت ارزش سرمایه شرکت اطلاق می‌شود و نتیجه فعالیت‌های تأمین مالی شرکت است. در این پژوهش، ارتباط بین توانایی مدیریتی و سرعت تعديل ساختار سرمایه با توجه به نقش بیش اطمینانی مدیریتی مورد بررسی قرار گرفت. نوع پژوهش توصیفی بوده که به شیوه همبستگی صورت گرفته و از بعد هدف، از نوع پژوهش‌های کاربردی و از بعد روش گردآوری داده‌ها، نوع غیرتعاملی پس رویدادی است، که از داده‌های موجود در پایگاه اطلاعاتی بورس اوراق بهادار تهران استفاده شده است. جامعه آماری شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران است، که بر اساس شرایط در نظر گرفته برای انتخاب نمونه، ۱۲۴ شرکت برای آزمون فرضیه‌های به روش حذف سیستماتیک طی سال‌های ۱۳۹۹ تا ۱۳۹۱، انتخاب و اطلاعات آنها جمع آوری و با استفاده از رگرسیون حداقل مربعات تعمیم یافته آزمون گردیده است نتایج این پژوهش حاکی از آن بود که توانایی مدیریتی، سرعت تعديل ساختار سرمایه را افزایش می‌دهد و بیش اطمینانی مدیریت می‌توان اثری مستقیم بر این رابطه به جای بگذارد. این یافته‌ها نقش توانایی مدیریتی و بیش اطمینانی را در تصمیمات مرتبط با ساختار سرمایه برجسته‌تر می‌نماید.

کلیدواژه‌ها: سرعت تعديل ساختار سرمایه، توانایی مدیریتی، بیش اطمینانی مدیریتی.

۱- مقدمه

سرمایه بهینه ارائه شده است؛ ساختاری که با کمترین هزینه، منابع مورد نیاز شرکت را تأمین کند و ارزش شرکت آن را افزایش دهد [۵]. از این رو، هزینه‌های تأمین بدھی از جمله عواملی است که می‌تواند ساختارهای سرمایه و سرعت تعديل آنها را تحت تأثیر قرار دهد. سرعت تعديل ساختار سرمایه بسته به میزان هزینه‌های معاملاتی مرتبط با تغییرات مورد نیاز جهت دستیابی به ساختار سرمایه جدید، در بین شرکتها متفاوت است [۱۰].

تصمیم‌گیری در رابطه با تأمین منابع مالی مورد نیاز از جمله مسائلی است که بخش اعظمی از دغدغه‌های مدیران مالی شرکتها را به خود اختصاص داده است. ترکیب منابع مالی گوناگون هر شرکت، ساختار سرمایه آن را شکل می‌دهد [۴]. با توجه به آن که ساختار سرمایه شرکت می‌تواند بر ارزش و اعتبار شرکت به طور مستقیم اثرگذار باشد، در مباحث مالی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است؛ در این راستا، نظریه‌ها و پیشنهادهای مختلفی برای پیش‌بینی رفتار مدیریت در تعیین یک ساختار

فرصت‌های تجاری احتمالی و پروژه‌های سرمایه‌گذاری و مقابله با عدم اطمینان برخوردارند [۲۵]. بر این اساس، توانایی مدیریتی بر نحوه تفسیر و واکنش آنها به همان محرک‌های محیطی تاثیر می‌گذارد و در نتیجه آنها با احتمال بیشتری راهبردهای نوآورانه اتخاذ می‌نمایند و ریسک بیشتری را می‌پذیرند [۲۶].

مدیران با توانایی‌های متفاوت به چشم‌انداز آتی به گونه‌ای متفاوت می‌نگرند و این دیدگاه متفاوت در قضاوت، اعتماد به نفس آنها را تحت تاثیر قرار می‌دهد. مدیران می‌تواند با سطوح مختلف از توانایی می‌تواند در معرض سوگیری شناختی همچون بیش اطمینانی قرار بگیرند که رایج‌ترین و قدرتمندترین سوگیری‌های شناختی در تصمیم‌گیری‌های مدیریتی است و تاثیرات مهمی بر نتایج مالی شرکت‌ها دارد [۲۰].

مدیران بیش اطمینان به توانایی خود در کنترل رویدادها باور دارند و بنابراین به طور سیستماتیک احتمال وقایع مطلوب (نامطلوب) بر عملکرد شرکت بیش از واقع (کمتر از واقع) ارزیابی می‌کنند [۷]. همچنین این مدیران توانایی خود را در تولید نتایج مطلوب از تصمیمات خود بیش از واقع ارزیابی کنند [۱۹]. این مدیران با خود اسنادی نتایج خوب را به اقدامات خود و نتایج بد را به شناسن نسبت می‌دهند؛ در واقع آنها شکست خود را به عوامل خارج از کنترل نسبت می‌دهند و انگیزه‌ای برای شناسایی منابع اشتباهات پیشین و اصلاح آنها را ندارند [۱۱].

۲-مبانی نظری و پیشینه تحقیق

۱-۲-مبانی نظری

ساختار سرمایه یک شرکت نسبت به بدهی آن به حقوق صاحبان سهام را نشان می‌دهد و بسیار حائز اهمیت است که بر میانگین موزون هزینه سرمایه و توانایی بقای شرکت‌ها در یک محیط رقابتی تأثیر می‌گذارد [۱۳]. بیشتر مطالعات پیشین از اهرم به عنوان پروکسی ساختار سرمایه استفاده کردند. در تامین مالی، اصطلاح اهرم برای توضیح استفاده از بدهی یک شرکت استفاده می‌شود و سطح بدهی یک شرکت را نسبت به کل دارایی‌های آن نشان می‌دهد. دانستن نسبت بدهی بهینه بسیار مهم است، زیرا می‌تواند به مدیران مالی کمک کند تا یک سیاست تامین مالی مناسب را تدوین کند و اقدامات پیشگیرانه

ساختار سرمایه یک جنبه مالی کلیدی از مدیریت شرکت است که به ترکیب و نسبت ارزش سرمایه شرکت اطلاق می‌شود و نتیجه فعالیت‌های تامین مالی شرکت است. نسبت ترکیب بدهی و حقوق صاحبان سهام شرکت را منعکس می‌کند و این ساختار است که از فعالیت‌های تجاری مختلف و فعالیت‌های سرمایه‌گذاری شرکت پشتیبانی می‌کند. در واقع در فرآیند اتخاذ تصمیمات تامین مالی، ساختار سرمایه عامل بسیار مهمی است که باید مورد توجه قرار گیرد چرا که فعالیت‌های تامین مالی نقطه شروع فعالیت‌های مختلف شرکتی است [۱۷].

هر شرکتی از یک نقطه بهینه در ساختار سرمایه خود برخوردار است که می‌تواند ارزش شرکت را به بیشته خود برساند. ساختار سرمایه بهینه شامل ترکیبی از بدهی و حقوق صاحبان سهام است که می‌تواند میانگین موزون هزینه سرمایه را به حداقل برساند و ارزش شرکت را از نظر ثروت سهامداران به بیشینه سازد [۲۳].

نحوه بهینه سازی ساختار سرمایه یک شرکت شامل دو موضوع است، اولی تعیین ساختار سرمایه بهینه شرکت و دومی تطبیق سریع با ساختار بهینه. میزان سرعت تعديل برای تطبیق به هزینه‌های انحراف از ساختار سرمایه هدف و هزینه‌های تعديل مجدد به نقطه هدف بستگی دارد.

توانایی مدیریتی تجلی‌گاه تقاضات در ویژگی‌های فردی مدیران است که به عنوان کسب درآمد بیشتر با استفاده از سطح معینی از منابع یا کسب سطح معینی از درآمد با استفاده از منابع کمتر (بیشینه کردن کارایی منابع مورد استفاده) در مقایسه با همتایانشان در صنعت، تعریف می‌شود [۱۶]. توانایی مدیریتی با درک بهتر محرک‌های عملیاتی و عملکردی شرکتی در ارتباط است. مدیران تواناتر درک بهتری از محصول، فناوری، کارکنان، رویه‌های صنعت، وضعیت کلان اقتصادی و سرمایه‌گذاری در پروژه‌های بالرزش‌تر دارند و به صورت اثربخش‌تری می‌توانند کارکنان خود را مدیریت کنند. درک بهتر نیازمندی‌های صنعت می‌تواند مدیران را قادر سازد تا از منابع شرکت به طور کارآمدتر برای شناسایی و ایجاد درآمد سودمند استفاده کنند [۱۱]. بنابراین در کنار توانایی بهتر در استفاده از منابع سازمانی از سوی مدیران توانمندتر، آنها از توانایی بیشتری نیز برای ارزیابی

بیشتری منافع آنها را در نظر می‌گیرند و بر همین اساس، مدیران تواناتر با احتمال بیشتری به اهداف خود دست می‌یابند. توانایی زیاد مدیران به اثربخشی بیشتر در عملیات روزانه سازمان منجر می‌شود؛ به خصوص هنگامی که تصمیم‌گیری مدیران در عملکرد سازمان تاثیر شایان توجهی داشته باشد. افزون بر آن، در دوره‌هایی که شرکت با بحران روبروست، مدیران تواناتر تصمیم‌گیری مناسبتری در ارتباط با تامین منابع مورد نیاز خواهند داشت بنابراین، توانایی زیاد مدیران موجب پهلوود خالص ارزش فعلی برای سازمان می‌شود و بالعکس، تصمیم‌های ضعیف و مهارت پایین مدیر در رهبری می‌تواند شرکت را به سمت ورشکستگی سوق دهد [۸]. انتظار می‌رود مدیرانی که توانایی بهتری در تصمیم‌گیری‌های عملیاتی دارند ساختار سرمایه را با سرعت بالاتری به سمت سطوح هدف تعديل نمایند، چرا که چنین مدیرانی با بستن شکاف بین ساختار سرمایه واقعی و هدف، ارزش شرکت بالاتری را دنبال می‌کنند و مدیران با توانایی بالا به دلیل پایین‌تر بودن هزینه‌های تامین مالی خارجی از هزینه تعديل ساختار سرمایه کمتری برخوردارند [۹]، [۱۰].

۲-۲- پیشینه تحقیق

یونگ و لانگ (۲۰۲۲) در پژوهشی با عنوان "بیش اطمینانی مدیرعامل و سرعت تعديل اهرم و وجه نقد: شواهد مربوط به وجه نقد با بدھی منفی یکسان نیست" در شرکت‌های آمریکایی طی دوره ۱۹۹۳-۲۰۱۷ (۱۴۷۳۰ مشاهده) نشان دادند که مدیران عامل بیش اطمینان، در صورتی که اهرم شرکت بالاتر از (زیر) اهرم هدف باشد، سرعت تعديل آن را افزایش (کاهش) می‌دهند. علاوه بر این، مدیران عاملی بیش اطمینان، تعديل وجود نقد شرکت را در صورتی که کمتر از (بالاتر) تراز بیهینه باشد، سرعت می‌بخشند (آهسته می‌کنند). نتایج آنها حاکی از آن است که بیش اطمینانی مدیرعامل با دارایی‌های نقدی بالا و اهرم مالی پایین مرتبط هستند. آزمون‌های اضافی نشان می‌دهد که نتایج به معنای قابلیت جایگزینی وجه نقد و بدھی (منفی) نیست. آنها همچنین دریافتند که مدیران عامل بیش اطمینان، گاهی اوقات اهرم شرکت را به طور غیرمنتظره‌ای

برای جلوگیری از وضعیت مازاد بدھی انجام دهند. علاوه بر این، سیاستگذاران ممکن است نیاز به تعديل نسبت بدھی به حقوق صاحبان سهام موجود در شرکت‌های بورسی داشته باشند تا از منافع و رفاه سرمایه‌گذاران محافظت کنند.

مفهوم ساختار سرمایه بھینه برای اولین بار در نظریه توازن یست^۱ مطرح شد. در نظریه توازن یست، شرکتها در جستجوی یک ساختار سرمایه (نسبت بدھی) بھینه هستند که با توازن بین مزایا و هزینه‌های انتشار بدھی ارزش شرکت را حداکثر سازد. صرفه جویی مالیاتی بھرن (سپر مالیاتی) و کاهش تضاد منافع بین سهامداران و مدیران از جمله مزایای بدھی و هزینه‌های بالقوه بحرانهای مالی (ورشكستگی) و تضاد منافع بین سهامداران و اعتباردهندگان از جمله هزینه‌های انتشار بدھی است؛ بنابراین، در ساختار سرمایه بھینه، اهرم هدف یک شرکت بر اساس رقابت بین نیروهای مربوط به مزایای تأمین مالی از طریق بدھی (مانند معافیتهای مالیاتی) و هزینه‌های بدھی (مانند احتمال رخ دادن بحران مالی در شرکت) تعیین می‌گردد [۲۲]. در این نظریه، آنچه سرعت تعديل ساختار سرمایه را کاهش می‌دهد و نزدیکی به ساختار بھینه را دشوار می‌سازد، هزینه‌های تعديل ساختار سرمایه است [۲۴]. مطابق با تئوری توازن یست، عواملی مانند هزینه‌های فرصت ناشی از انحراف از ساختار سرمایه هدف و ریسک ورشکستگی در تعیین سرعت تغییر ساختار سرمایه شرکت از اهمیت ویژه‌ای برخوردارند [۲۱].

سرعت تعديل ساختار سرمایه نشان می‌دهد که شرکت تا چه اندازه می‌تواند ساختار سرمایه خود را برای رسیدن به هدف (نقطه بھینه) خود در یک دوره زمانی خاص تغییر دهد. مطابق نظریه توازن یست، شرکتها با سرعت صدرصدی ساختار سرمایه خود را تعديل می‌کنند.

مدیران با توانایی بالا، نسبت به همتایان خود از دانش و قضاوت بھتری برخوردارند که به آنها این امکان را می‌دهد که تغییرات آینده را بهتر پیش‌بینی نماید و قادر به مشاهده نتایج تصمیمات و انتخاب‌های خود بر ارزش کلی بلندمدت شرکت خود باشند. این مدیران با شناخت سهامداران خود به احتمال

مثبت از ساختار سرمایه بهینه و عدم تاثیر توان مدیریت بر انحراف منفی از ساختار سرمایه بهینه، با بازده واقعی دارایی ها یا عملکرد واقعی شرکت می باشد. علاوه تاثیر توان مدیریت بر سرعت تعديل ساختار سرمایه در شرکت های با ساختار سرمایه بیش اهرمی تایید و کم اهرمی رد شده است. در نهایت، یافته ها مشخص می کند که تاثیر توان مدیریت بر سرعت تعديل ساختار سرمایه در حالت بیش اهرمی و کم اهرمی اختلاف معناداری با یکدیگر ندارند.

علی نژاد سارو کلابی و همکاران (۱۳۹۵)، در پژوهشی با عنوان "تأثیر بیش اعتمادی مدیران بر ساختار سرمایه" دریافتند که میزان بیش اعتمادی مدیران تاثیری بر ارزش دفتری ساختار سرمایه ندارد، این در حالی است که در این پژوهش تاثیر بیش اعتمادی بر روی ارزش بازار ساختار سرمایه مشاهده شد. حاچب، مقدم و غفاری (۱۳۹۳) تأثیر توانایی مدیریت را بر ساختار سرمایه شرکت های صنعت مواد و محصولات دارویی پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران بررسی کردند. آنان برای اندازه گیری توانایی مدیریت از مدل دموجیان و همکاران (۲۰۱۲) استفاده کرده و رابطه آن را با اهرم مالی شرکت بررسی کردند. نتایج حاصل از پژوهش آنان نشان داد که شرکت های با مدیران تواناتر از اهرم مالی بیشتری استفاده می کنند؛ همچنین، متغیرهای کنترلی اندازه، دارایی های ثابت مشهود و دارایی های نامشهود تأثیر معناداری بر اهرم مالی ندارند. شایان ذکر است که در مورد رابطه بین توانایی مدیر و ساختار سرمایه دو فرضیه رقیب خطر-کارابی و ارزش-فرانشیز وجود دارد. بر مبنای فرضیه خطر-کارابی، شرکت های با مدیران تواناتر که احتمالاً از کارابی بالاتری برخوردارند، سطح اهرم بالاتری را انتخاب می کنند، چرا که کارابی بالاتر، خطر ناشی از هزینه های ورشکستگی و بحران مالی را کاهش می دهد و بر مبنای فرضیه ارزش-فرانشیز انتظار بر این است که شرکت هایی که در سایه مدیران تواناتر از کارابی بالاتری برخوردارند از اهرم مالی کمتری استفاده کنند و منابع مورد نیاز خود را بیشتر از محل آورده مالکان تأمین کنند.

۳- فرضیه های تحقیق

پژوهش حاضر در صدد بررسی ارتباط بین توانایی مدیریتی و

کاهش می دهنده. این مشاهدات با این دیدگاه مطابقت دارد که مدیران عامل بیش اطمینان، افرادی با اراده قوی هستند که دوست ندارند تحت نظرارت باشند.

چو و همکاران (۲۰۲۱) در پژوهشی با عنوان "شناخت آیا توانایی مدیریتی با سرعت تعديل ساختار سرمایه مرتبط است؟" در شرکت های پذیرفته شده در بورس کره طی سال های ۲۰۰۱-۱۱۳۸۰ (۲۰۱۶ مشاهده) نشان دادند که شرکت هایی با مدیران توانمندتر سرعت تعديل ساختار سرمایه کمتری را به سمت سطح هدف نشان می دهنده. این نتیجه برای شرکت های جوان تر و کوچک تر قوی تر است. اینها را می توان با اجتناب مدیران توانمند از هزینه های معاملات و تصمیم آنها برای تمرکز بر فعالیت های اصلی به جای تعديل ساختار سرمایه توضیح داد. در نهایت، رابطه منفی بین ارزش شرکت و انحراف از ساختار سرمایه هدف برای شرکت هایی که مدیران توانمندی دارند ضعیفتر است، به این معنی که بازار سهام ارزش شرکت هایی را که از ساختار سرمایه هدف منحرف می شوند تنزیل نمی کند، اگر توسعه مدیران شایسته مدیریت شوند.

جیانگ (۲۰۲۰) در پژوهشی با عنوان "شناخت کلان مدیریتی و سرعت تعديل اهرم" در شرکت های پذیرفته شده در بورس شانگهای و شنزن طی دوره ۲۰۱۸-۲۰۰۲ (۲۴۱۸۶) با شناخت کلان بالاتر می توانند ساختار سرمایه خود را سریع تر تعديل کنند، که تأثیر افزایشی بر سرعت تعديل اهرم ناشی از شناخت کلان مدیران زمانی آشکارتر است که شناخت در مورد آینده باشد. علاوه بر این، زمانی که شرکت با محدودیت های تامین مالی، سیاست های پولی سختگیرانه و تمرکز پایین حقوق صاحبان سهام مواجه می شود، تأثیر شناخت کلان مدیران بر سرعت تعديل بازتر می گردد.

اولادغفاری و همکاران (۱۴۰۲)، در پژوهشی با عنوان "بررسی نقش توانایی مدیریت بر رابطه بین انحراف از ساختار سرمایه بهینه و عملکرد واقعی شرکت و سرعت اصلاح ساختار سرمایه" دریافتند که توان مدیریت تأثیر معناداری بر ارتباط بین انحراف از ساختار سرمایه بهینه و بازده واقعی دارد. همچنین، نتایج بیانگر تأثیر معنادار توان مدیریت بر ارتباط بین انحراف

صورت پراکنده و در طی سال های بیشتر داشته باشیم. در روش تلفیقی به واسطه ترکیب مشاهدات سری زمانی و مقطعی، مشکل ناهمسانی واریانس محدود شده، هم خطی بین متغیرها کاهش یافته و به واسطه افزایش درجه آزادی، برآورده کاراتر انجام می شود.

در این پژوهش با توجه به نوع داده ها و روش های تجزیه و تحلیل موجود، از روش رگرسیونی خطی چندگانه استفاده می شود. برای آزمون فرضیه پژوهش، پس از اندازه گیری متغیرها رگرسیون تخمین زده می شود. پس از محاسبه متغیرهای اساسی، فرضیه ها را با مدلها بصورت مدل رگرسیونی **زیر آزمون می کنیم:**

$$\Delta Lev_{i,t} = \gamma_0 + \gamma_1 \Delta Lev_{i,t}^* + \gamma_2 MA_{i,t-1} \\ + \gamma_3 \Delta Lev_{i,t}^* MA_{i,t-1} + \gamma_n controls + \varepsilon_{i,t}$$

$$\begin{aligned}\Delta Lev_{i,t} = & \gamma_0 + \gamma_1 \Delta Lev_{i,t}^* + \gamma_2 MA_{i,t-1} \\& + \gamma_4 \Delta Lev_{i,t}^* \cdot MA_{i,t-1} + \gamma_5 MO_{i,t-1} \\& + \gamma_6 \Delta Lev_{i,t}^* \cdot MO_{i,t-1} \\& + \gamma_7 \Delta Lev_{i,t}^* \cdot MA_{i,t-1} \cdot MO_{i,t-1} \\& + \gamma_n controls + \varepsilon_{i,t}\end{aligned}$$

لازم به ذکر است که قبل از تخمین مدل‌های رگرسیونی جهت آزمون فرضیه پژوهش، به انتخاب الگوی مناسب برای مدل رگرسیونی پرداخته می‌شود. ابتدا با استفاده از آزمون چاوش ایمپر به انتخاب مدل داده‌های تلفیقی (ادغام شده یا بدون اثرات) در برابر مدل داده‌های تابلویی (با اثرات ثابت یا اثرات تصادفی)، پرداخته خواهد شد.

در صورتی که مقدار احتمال آماره چاو یا لیمر کمتر از سطح معنی داری ۵٪ باشد، استفاده از روش داده‌های تلفیقی منتفی است. در غیر این صورت اگر سطح معنی داری از ۵٪ بیشتر باشد، استفاده از روش داده‌های تلفیقی مناسب است. اگر مدل داده‌های تلفیقی (ادغام شده یا بدون اثرات) در برابر داده‌های تابلوبی (با اثرات ثابت یا اثرات تصادفی) انتخاب نشود، به انجام

سرعت تعديل ساختار سرمایه: با توجه به نقش بیش اطمینانی مدیریتی است. با توجه به این مقدمه این پژوهش دارای فرضیه‌های به شرح زیر است:

- فرضیه اول: بین توانایی مدیریتی و سرعت تعديل ساختار سرمایه رابطه معناداری وجود دارد.

- فرضیه ۲: بیش اطمینانی مدیریتی بر رابطه توانایی مدیریتی و سرعت تعديل ساختار سرمایه اثرگذار است.

۴- روشن تحقیق

روش پژوهش حاضر بر حسب هدف پژوهش، از نوع کاربردی و بر حسب ماهیت، توصیفی و بر حسب روش پژوهش از نوع همبستگی است که به روش کتابخانه‌ای با بررسی گزارش‌ها تنظیم شده است. هدف پژوهش حاضر بررسی ارتباط بین توانایی مدیریتی و سرعت تعديل ساختار سرمایه با توجه به نقش بیش اطمینانی مدیریتی با استفاده از روش رگرسیون کمترین مربعات تعمیم یافته (GLS) است. با توجه به ماهیت پژوهش، داده‌ها به صورت روزانه و تلفیقی (پنل) جمع‌آوری گردیده و با استفاده از آمار استنباطی به بررسی ارتباط بین متغیرها پرداخته شده است.

قلمرو زمانی این پژوهش در برجیرنده سال‌های ۱۳۹۱ الی ۱۳۹۹ پایان می‌باشد. قلمرو مکانی یا همان جامعه آماری این پژوهش شامل ۱۲۴ شرکت فعال در بورس اوراق بهادار تهران بوده، که طی این دوره زمانی تحقیق دارای شرایط زیر بوده اند.

۱- سال مالی شرکت ها منتهی به پایان اسفند هر سال پاشهد.

۲- طی قلمرو زمانی پژوهش، سه ماه پیاپی توقف معاملاتی نداشته باشدند.

۳- جزء شرکت های بیمه و سرمایه گذاری نباشند.

۴- سهام شرکت در تمام سالهای دوره پژوهش معامله شده باشد.

دلیل انتخاب این بازه زمانی در این بوده که بتوانیم تحلیل بهتری از سرعت تعديل ساختار سرمایه شرکتها در شرایط مختلف را و همچنین ارزیابی رویدادها و حوادث مختلف به

آزمون هاسمن به منظور انتخاب الگوی اثرات ثابت در برابر الگوی اثرات تصادفی پرداخته می شود. در صورتی که مقدار احتمال آماره هاسمن کمتر از سطح معنی داری ۵٪ باشد؛ دلیل کافی برای رد الگوی اثرات ثابت نداریم و برای آزمون فرضیه مذکور باید از الگوی اثرات ثابت استفاده کنیم در غیر این صورت اگر سطح معنی داری از ۵٪ بیشتر باشد، استفاده از الگوی اثرات تصادفی مناسب است. در همه تکنیک های آماری از نرم افزارهای EXCEL و EViews استفاده می شود.

جدول ۱. روند غربالگری جامعه آماری

تعداد	معیارها:
۳۶۹	کل شرکت های پذیرفته شده فعال در بورس در پایان سال ۱۳۹۹
(۱۳۱)	شرکت های بعد از سال ۱۳۹۰ در بورس پذیرفته شده اند.
(۷۲)	شرکت های که سرمایه گذاری و واسطه گردی مالی، هدایتگر بانک ها و بیمه ها بوده اند.
(۱۶)	شرکت های که در قلمرو زمانی ۱۳۹۰-۱۳۹۹ تعداد شرکت های فعال آنها بیش از ۸ شرکت نبوده است
(۲۴)	شرکت های تاریخ سال مالی آنها اسفند ماه نبوده یا در تغییر سال مالی داشته اند.
(۲)	شرکت های که در قلمرو زمانی ۱۳۹۰-۱۳۹۹ اطلاعات مورد آن ها در دسترس نبوده یا قابل استفاده نبودند.
۱۲۴	تعداد شرکت های نمونه

جدول شماره ۲: متغیرهای پژوهش

جایگاه متغیر	متغیر	نماد	توضیح
وابسته	سرعت تعدیل ساختار سرمایه	$\Delta Lev_{t,t}$	تخمین با استفاده از مدل تعدیل جزئی ($Lev_{it} - Lev_{it-1}$)
وابسته	اهرم مالی	Lev	نسبت بدھی کل بدھی ها به کل دارایی ها
توضیحی	توانایی مدیریت	MA i,t	اندازه گیری بر طبق الگوی ارائه شده به سیله دمچان (۲۰۱۲)
کنترلی	اندازه شرکت	Size	لگاریتم طبیعی مجموع دارایی ها
کنترلی	میانه اهرم مالی صنعت	MedLev	نسبت بدھی میانه در صنعت مربوطه
کنترلی	فرصت های رشد	MB	نسبت ارزش بازار حقوق صاحبان سهام به ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام
کنترلی	سودآوری	EBIT	نسبت سود قبل از بهره و مالیات به کل دارایی ها
کنترلی	دارایی های ثابت مشهود	PPE	نسبت دارایی های ثابت مشهود به کل دارایی ها
کنترلی	سود تقسیمی	Dividend	برابر است با ۱۰٪ شرکت در سود نقدی تقسیم کرده باشد، در غیر اینصورت برابر با صفر است.
کنترلی	سپر مالیاتی غیربدھی ^۱	Dep	برابر است با نسبت هزینه استهلاک به کل دارایی ها
کنترلی	سهم بازار	MS	درصد سهام بازار شرکت نسبت به صنعت مربوطه
کنترلی	جریان نقد آزاد	FCF	برابر است با خالص وجه نقد ناشی از فعالیت های عملیاتی منهای سود تقسیمی و بهره بدھی
کنترلی	سن شرکت	Age	لگاریتم طبیعی تعداد سال های که شرکت در بورس اوراق بهادار تهران پذیرفته شده است
توضیحی	فعالیت برونو مرزی	FCI	اگر فروش خارجی شرکت t در سال $t-1$ صفر نباشد عدد ۱ و در غیر این صورت عدد صفر می پذیرد
مجازی، دوچهی. دارای ۲ معیار			
معیار اول (بیش سرمایه گذاری نسبت به صنعت) MO_1			
معیار دوم (سرمایه گذاری مازاد در دارایی ها) MO_2			
اعتماد به نفس بیش از حد			
تعديلگر مدیران			

۱. سپر مالیاتی هزینه استهلاک (غیربدھی)، از نسبت هزینه استهلاک به کل دارایی های شرکت بدست می آید. شرکتها از سایر اقلام غیربدھی مانند استهلاک و اعتبار مالیاتی به منظور کاهش مالیات استفاده می کنند. شرکتی که سپر مالیاتی غیربدھی دارد از بدھی کمتری استفاده خواهد کرد و انتظار بر این است که هر چه هزینه های استهلاک بیشتر شود، اهرم مالی کاهش یابد.

متغیر تعديلگر این پژوهش، اعتماد به نفس بیش از حد مدیران (OverCon) است که به صورت یک متغیر مجازی و دوچهی در نظر گرفته شده است و با ۲ معیار قابل تعریف است. معیار اول: بیش سرمایه‌گذاری نسبت به صنعت ($MO_{1,i}$) است که اگر نسبت مخارج سرمایه‌ای به کل دارایی‌ها بزرگ‌تر از سطح میانه ان برای صنعت مربوط در آن سال باشد، متغیر اعتماد به نفس بیش از حد مدیران مقدار یک می‌گیرد و در غیر این صورت برای این متغیر مقدار صفر در نظر گرفته می‌شود [۷].

معیار دوم: سرمایه‌گذاری مازاد در دارایی‌ها ($MO_{2,i}$) است که از طریق باقیمانده رگرسیون رشد دارایی‌های بر کل رشد فروش برای هر صنعت جداگانه برآورد می‌شود و اگر باقی مانده رگرسیون بزرگ‌تر از صفر باشد، متغیر اعتماد به نفس بیش از حد مدیران مقدار یک می‌گیرد و در غیر این صورت برای این متغیر مقدار صفر در نظر گرفته می‌شود [۷].

$$TAG_{i,t} = \alpha_0 + \alpha_1 SG_{i,t} + \varepsilon_{i,t}$$

TAG: نشانگر رشد دارایی‌ها بوده و از تفاوت دارایی سال جاری نسبت به سال پیشین محاسبه می‌گردد.
SG: نشانگر رشد فروش بوده و از تفاوت فروش سال جاری نسبت به سال پیشین محاسبه می‌گردد.

۵- تجزیه و تحلیل داده ها آمار توصیفی متغیرها

در روش های توصیفی تلاش بر آن است تا با ارائه نگاره‌ای از نتایج آماره‌های توصیفی و استفاده از ابزارهای آمار توصیفی نظیر شاخص‌های مرکزی از جمله میانگین و میانه و شاخص‌های پراکندگی از جمله انحراف معیار به توصیف داده‌های پژوهش پرداخته شود، تا این امر به شفافیت موضوع کمک کند. نتایج آماره‌های توصیفی در جدول ۳ ارائه شده است. نتایج تحلیل توصیفی نشان می‌دهد که میانگین و میانه متغیر وابسته پژوهش، اهرم مالی برای نمونه مورد بررسی به ترتیب برابر با $۰/۰/۵۸۰$ و $۰/۵۷۶$ می‌باشد. یافته‌های میانگین و میانه در مورد توانایی مدیریتی به عنوان متغیر مستقل در ۱۱۱۶

متغیر وابسته این پژوهش، سرعت تعديل ساختار سرمایه است که در طی ۲ گام قابل تخمین است.

در گام اول ابتدا با استفاده از رگرسیون حداقل مربعات معمولی با اثرات ثابت، مدل زیر تخمین زده می‌شود:

$$\begin{aligned} Lev_{i,t} = & \beta_0 + \beta_1 Size_{i,t-1} + \beta_2 MedLev_{i,t-1} \\ & + \beta_3 MB_{i,t-1} + \beta_4 EBIT_{i,t-1} + \beta_4 PPE_{i,t-1} \\ & + \beta_5 Dividend_{i,t-1} + \beta_6 Dep_{i,t-1} + \varepsilon_{i,t} \end{aligned}$$

گام دوم: در این مرحله، سرعت تعديل ساختار سرمایه را به سمت سطح هدف (Lev^*) با استفاده از مدل تعديل جزئی، تخمین می‌زنیم. سطح هدف ساختار سرمایه بر اساس ضرایب برآورد شده از مدل پیش است.

$$\begin{aligned} Lev_{i,t} - Lev_{i,t-1} = & \gamma_0 + \gamma_1 (Lev^*_{i,t} - Lev_{i,t-1}) \\ & + \gamma_n Controls + \varepsilon_{i,t} \end{aligned}$$

متغیر مستقل این پژوهش عبارت است از توانایی مدیریتی شرکت i در پایان دوره مالی t ($MA_{i,t}$).

به منظور اندازه‌گیری توانایی مدیریت از الگوی ارائه شده به وسیله دموجیان و همکاران (۲۰۱۲) استفاده شده است. برای سنجش توانایی مدیران با استفاده از این الگو گام‌های زیر باید طی شود.

گام اول: ابتدا کارایی شرکت با استفاده از روش تحلیل پوششی داده‌ها (DEA) و با در نظر گرفتن متغیرهای فروش (Sales)، بهای تمام شده کالای فروش رفته (CGS)، هزینه‌های فروش، اداری و عمومی (A&SG)، دارایی‌های ثابت مشهود (PPE) و دارایی‌های نامشهود (Intan) سنجیده می‌شود.

$$max_\theta = \frac{Sales}{CGS + SG\& A + PPE + Intan}$$

گام دوم: توانایی مدیریت با استفاده از کارایی بدست آمده در مرحله اول و معادله رگرسیون ترکیبی به شرح رابطه زیر محاسبه می‌شود:

$$\begin{aligned} MA_{i,t} = & \partial_0 + \partial_1 Size_{i,t} + \partial_2 MS_{i,t} + \partial_3 FCF_{i,t} \\ & + \partial_4 Age_{i,t} + \partial_5 FCI_{i,t} + \varepsilon_{i,t} \end{aligned}$$

سال-شرکت مورد بررسی به ترتیب برابر با ۱۰۰/۰ و ۰/۲۶ می‌باشد. نتایج مرتبط با بیش اطمینانی مدیریتی به عنوان متغیر تعدیلگر نشان می‌دهد تقریباً ۳۴ درصد از مدیران شرکت‌ها با معیار اول (بیش سرمایه‌گذاری نسبت به صنعت) و ۳۸ درصد از مدیران شرکت‌ها با معیار دوم (سرمایه‌گذاری مازاد در دارایی‌ها) به بیش اطمینانی دچار هستند.

جدول ۳- آماره توصیفی متغیرهای پژوهش

متغیر	نماد	تعداد	میانگین	میانه	کمینه	بیشینه	انحراف معیار
اهرم مالی	$Lev_{i,t}$	۱۱۱۶	۰/۵۸۰	۰/۵۷۶	۰/۰۳۱	۲/۰۷۸	۰/۲۰۷
اهرم مالی هدف	$Lev^*_{i,t}$	۱۱۱۶	۰/۵۸۱	۰/۵۸۴	۰/۲۶۸	۰/۹۰۱	۰/۱۰۶
توانایی مدیریتی	$MA_{i,t}$	۱۱۱۶	۰/۰۰۱	۰/۰۲۶	-۰/۸۶۵	۰/۱۲۹	۰/۰۷۹
اعتماد به نفس بیش از حد ۱	$MO1_{i,t}$	۱۱۱۶	۰/۳۳۸	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۱/۰۰۰	۰/۴۷۳
اعتماد به نفس بیش از حد ۲	$MO2_{i,t}$	۱۱۱۶	۰/۰۳۷۷	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۱/۰۰۰	۰/۴۸۵
اندازه شرکت	$Size_{i,t}$	۱۱۱۶	۱۴/۴۰۵	۱۴/۲۰۶	۱۰/۳۵۲	۲۰/۱۸۳	۱/۴۸۸
میانه اهرم مالی صنعت	$MedLev_{i,t-1}$	۱۱۱۶	۰/۶۰۵	۰/۶۱۵	۰/۳۹۹	۰/۸۰۰	۰/۰۸۷
فرصت‌های رشد	$MB_{i,t-1}$	۱۱۱۶	۲/۰۳۷	۱/۵۲۴	۰/۲۱۹	۲۰/۹۷۶	۱/۵۹۵
سودآوری	$EBIT_{i,t-1}$	۱۱۱۶	۰/۱۴۴	۰/۱۲۳	-۰/۳۲۶	۰/۶۳۹	۰/۱۳۴
دارایی ثابت مشهود	$PPE_{i,t-1}$	۱۱۱۶	۰/۲۶۴	۰/۲۲۳	۰/۰۱۳	۰/۹۷۲	۰/۱۸۱
تقسیم سود	$Dividend_{i,t-1}$	۱۱۱۶	۰/۷۸۲	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۱/۰۰۰	۰/۴۱۳
سپر مالیاتی غیر بدھی	$Dep_{i,t-1}$	۱۱۱۶	۰/۰۲۲	۰/۰۱۷	۰/۰۰۰	۰/۱۳۳	۰/۰۱۹

آزمون مانایی متغیرها

یکی از مشکلات بالقوه در تحلیل داده‌های مالی وجود ریشه‌های واحد است. وجود ریشه‌های واحد به معنای ناماناً بودن داده‌های است و این امر می‌تواند به بروز مشکلاتی در اعتبار آزمون‌های انجام شده منجر شود. بنابراین بیش از تخمین مدل، مانایی متغیرهای مدل از طریق آزمون ریشه واحد دیکی فولر مورد بررسی قرار گرفت. نتایج حاصل از آزمون ایستایی متغیرها در جدول ۴ مشاهده می‌شود.

جدول ۴: بررسی پایایی (آزمون دیکی فولر)

متغیر	نماد	مقدار آماره	احتمال آماره
اهرم مالی	$Lev_{i,t}$	-۱۵/۱۱۷	۰/۰۰۰
اهرم مالی هدف	$Lev^*_{i,t}$	-۷/۱۰۶	۰/۰۰۰
توانایی مدیریتی	$MA_{i,t-1}$	-۲۱/۴۱۳	۰/۰۰۰
اعتماد به نفس بیش از حد ۱	$MO_{i,t-1}$	-۲۶/۸۱۰	۰/۰۰۰
اعتماد به نفس بیش از حد ۲	$MO_{i,t-1}$	-۳۰/۳۹۹	۰/۰۰۰
اندازه شرکت	$Size_{i,t-1}$	-۶/۸۴۵	۰/۰۰۰
میانه اهرم مالی صنعت	$MedLev_{i,t-1}$	-۵/۸۰۴	۰/۰۰۰
فرصت‌های رشد	$MB_{i,t-1}$	-۷/۳۲۰	۰/۰۰۰
سودآوری	$EBIT_{i,t-1}$	-۱۴/۲۸۶	۰/۰۰۰
دارایی ثابت مشهود	$PPE_{i,t-1}$	-۱۱/۲۹۳	۰/۰۰۰
تقسیم سود	$Dividend_{i,t-1}$	-۱۱/۰۹۸	۰/۰۰۰
سپر مالیاتی غیر بدھی	$Dep_{i,t-1}$	-۱۱/۰۶۶	۰/۰۰۰

است. نتایج نشان می دهد که فرضیه صفر در سطح اطمینان ۹۵ درصد رد می شود و بر اساس آمار ADF آزمون کائو، هم انباشتگی در مدل برقرار است و مشکل رگرسیون کاذب در مدل تخمینی وجود نخواهد داشت.

آزمون F لیمر

در این پژوهش از الگوی رگرسیون چندگانه برای آزمون فرضیه استفاده شده است و برای این که بتوان مشخص نمود که آیا داده های پانل برای برآورد تابع موردنظر کارآمدتر خواهد بود یا نه، فرضیه ای را آزمون می کنیم که در آن کلیه عرض از مبداها با یکدیگر برابر هستند. و طبق نتایج جدول ۵، سطح معناداری آماره F لیمر کمتر از ۵٪ است و نشان می دهد که فرضیه صفر مبنی بر برابری اثرات فردی رد شده و الگوی مناسب برای برآورد مدل مورد بررسی در طبقه پنل قرار دارد.

آزمون هم انباشتگی

تخمین مدل در حالت نامانابودن متغیرها باعث ایجاد رگرسیون کاذب در مدل می شود که می توان برای رفع این مشکل از آزمون هم انباشتگی استفاده کرد. مفهوم هم انباشتگی تداعی کننده وجود یک رابطه تعادلی بلندمدت است که سیستم اقتصادی در طول زمان به سمت آن حرکت می کند^[۶]. در صورت نامانابی متغیرهای مدل اگر بین آن ها هم انباشتگی برقرار باشد، نتایج حاصل از تخمین مدل قابل اعتماد خواهد بود. در اینجا به منظور بررسی آزمون هم انباشتگی در مدل های مورداستفاده از روش کائو استفاده شده است. این آزمون با استفاده از آماره آزمون های ریشه واحد DF و ADF انجام می شود. در این آماره ها فرضیه صفر برابر عدم وجود هم انباشتگی بین متغیرهای مدل است. نتایج آزمون هم انباشتگی کائو با استفاده از آماره ADF برای مدل تخمینی، در جدول ۵ نشان داده شده

جدول ۵- نتایج آزمون هم انباشتگی کائو

آماره	ADF	<i>t</i>	prob	نتیجه آزمون
-۶/۴۶	-	۰/۰۰۰۰۰	فرضیه صفر میتی بر عدم هم انباشتگی در مدل رد می شود.	

جدول ۶- نتایج آزمون F لیمر

آزمون	مقدار آماره	<i>t</i>	prob	نتیجه آزمون
F لیمر	۲/۱۵۹	-۰/۰۰۰۰۰		داده های پنلی

پیش از آزمون مدل های اصلی پژوهش، در مرحله اول باید عوامل موثر بر ساختار سرمایه تعیین گردد. برای برآورد اهرم هدف، از تخمین رگرسیون با روش حداقل مربع تعمیم یافته با کنترل اثرات سال و صنعت استفاده شده است که نتایج آن در جدول ۷ ارائه شده است. طبق نتایج حاصله، متغیرهای اهرم مالی با یک وقفه، اندازه شرکت، فرصتهای رشد، سوآوری، سود تقسیمی و سپر مالیاتی غیر بدھی جزء عوامل تعیین کننده ساختار سرمایه هستند و مقدار آماره F برابر با ۱۹/۸۹ در سطح اطمینان ۹۹ درصد، پذیرفته می شود. ضریب تعیین نیز نشان می دهد که حدود ۷۵٪ از تغییرات ساختار سرمایه، تحت تاثیر متغیرهای مستقل و کنترلی مورد پژوهش بوده اند.

آزمون مدل ها

نتایج حاصل از رگرسیون زمانی قابل اتكاست که رگرسیون برازش شده در کل معنادار باشد. برای معنادار بودن رگرسیون از تحلیل واریانس (آزمون F) استفاده می کنیم. ضریب تعیین نیز معرف میزان تغییرپذیری در متغیر وابسته است که می توان بوسیله رگرسیون آن را توضیح داد. در واقع ضریب تعیین، یک ملاک برای قدرتمند بودن رابطه خطی است و مقدار آن برابر است با نسبت تغییرات توجیه شده توسط مدل به تغییرات کل، و هرچه مقدار آن به ۱ نزدیکتر باشد، رابطه قوی تری بین متغیرهای مستقل و وابسته وجود دارد.

جدول ۷- عوامل تعیین کننده ساختار سرمایه

P-Value	ضریب	متغیر
.۰/۰۰۰	.۰/۹۴	C
.۰/۰۰۰	.۰/۴۱	Lev _{i,t-1}
.۰/۰۰۰	-۰/۰۴	Size _{i,t-1}
.۰/۱۱۶	.۰/۱۳۸	MedLev _{i,t-1}
.۰/۰۰۱	-۰/۰۰۳	MB _{i,t-1}
.۰/۰۰۲	-۰/۱۷۴	EBIT _{i,t-1}
.۰/۵۲۶	-۰/۰۳۰	PPE _{i,t-1}
.۰/۰۴	.۰/۰۲	Dividend _{i,t-1}
.۰/۰۵	.۰/۳۹	Dep _{i,t-1}
۱/۸۲	آماره دوربین واتسون	ضریب تعیین .۰/۷۵
۱۹/۸۹۲		آماره F
(۰/۰۰۰)		

برابر با ۱۳/۵۲ در سطح اطمینان ۹۹ درصد، پذیرفته می شود.
ضریب تعیین نیز نشان می دهد که حدود ۶۳٪ از تغییرات
توانایی مدیریت، تحت تاثیر متغیرهای مستقل و کنترلی مورد
پژوهش بوده اند.

و نیز برای اندازه گیری توانایی مدیریت از الگوی ارائه شده
به وسیله دمچیان و همکاران (۲۰۱۲) استفاده شده که نتایج
آن در جدول ۸ آمده است. طبق نتایج حاصله، مقدار آماره F

جدول ۸- عوامل تعیین کننده توانایی مدیریت

P-Value	t	ضریب	متغیر
.۰/۰۰۰	۶/۰۶۰	.۰/۱۰۴	C
.۰/۰۳۹	۲/۰۵۷	.۰/۰۰۷	Size _{i,t-1}
.۰/۵۲۲	-۰/۶۳۹	.۰/۰۱۱	age _{i,t-1}
.۰/۴۷۱	-۰/۷۲۱	.۰/۰۰۵	fcf _{i,t-1}
.۰/۲۶۹	-۱/۱۰۴	.۰/۰۰۴	fci _{i,t-1}
.۰/۰۰۰	-۷/۱۳۸	.۰/۰۳۱	ms _{i,t-1}
۱/۴	آمار دوربین - واتسون	.۰/۶۳	ضریب تعیین
(۰/۰۰۰)		۱۳/۵۲	آماره F

گفت شاخص اعتبار برآش مدل، یعنی آماره F معنادار است
و در نتیجه رگرسیون معنادار است. معنادار بودن آماری به
این معناست که همبستگی محاسبه شده، با درجه معینی از

آزمون فرضیه ها
مطابق با داده های جدول ۹، نظر به اینکه سطح معناداری
آماره F برابر با (۰/۰۰۰) و کمتر از ۰/۰۵ است، بنابراین می توان

نتایج حاصل در جدول ۹ و ضرایب بدست آمده از برآورده رگرسیونی مدل ۱-۲ نشان می‌دهد که ضریب تعاملی متغیر توانایی مدیریتی و انحراف ساختار سرمایه واقعی از هدف برای مدیران با بیش اطمینانی نوع اول (بیش‌سرمایه‌گذاری نسبت به صنعت) ($\Delta Lev^*_{i,t} \times MAi,t-1 \times MO1i,t-1$) برابر با $0/52$ و $P\text{-Value} = 0/052$ می‌باشد، که به معنای عدم وجود رابطه معنی دار بین توانایی مدیریتی و سرعت تعديل ساختار سرمایه برای مدیران با بیش اطمینانی نوع اول است. بنابراین، این فرضیه مورد تایید واقع نگردید.

و اما در مورد رگرسیون مدل ۲-۲، ضرایب بدست آمده نشان می‌دهد که ضریب تعاملی متغیر توانایی مدیریتی و انحراف ساختار سرمایه واقعی از هدف برای مدیران با بیش اطمینانی نوع دوم (سرمایه‌گذاری مازاد در دارایی‌ها) ($\Delta Lev^*_{i,t} \times MAi,t-1 \times MO2i,t-1$) برابر با $0/78$ و $P\text{-Value} = 0/05$ می‌باشد، که به معنای وجود رابطه مثبت و معنی دار بین توانایی مدیریتی و سرعت تعديل ساختار سرمایه برای مدیران با بیش اطمینانی نوع دوم است. بنابراین، فرضیه تعديل ساختار سرمایه با بیش اطمینانی نوع دوم (سرمایه‌گذاری مازاد در دارایی‌ها)، در سطح اطمینان ۹۵٪ مورد تایید واقع گردید.

اطمینان، با صفر تقاضوت دارد.

فرضیه ۱ : بین توانایی مدیریتی و سرعت تعديل ساختار سرمایه رابطه معناداری وجود دارد.

طبق نتایج حاصل در جدول ۹، با توجه به ضریب تعاملی متغیر توانایی مدیریتی و انحراف ساختار سرمایه واقعی از هدف ($\Delta Lev^*_{i,t} \times MAi,t-1$) در مدل برآورده شده ۱ برابر با $0/68$ و $P\text{-Value} = 0/08$ می‌باشد، که به معنای رابطه مثبت و معنادار بین توانایی مدیریتی و سرعت تعديل ساختار سرمایه است. بنابراین، فرضیه فوق مبنی بر وجود ارتباط معنادار بین توانایی مدیریتی و سرعت تعديل ساختار سرمایه، در سطح اطمینان ۹۰٪ مورد تایید واقع گردید. این نتیجه بدان معنا است که مدیران با توانایی مدیریتی بالاتر نسبت به مدیران با توانایی مدیریتی کمتر خواستار سرعت تعديل پایین‌تری برای اهرم مالی به سمت سطوح هدف هستند. اجتناب از هزینه‌های معالات تامین مالی خارجی، حتی در صورت ارزان‌تر بودن آن و تمرکز بر فعالیت‌های اصلی‌تر به جای صرف تلاش و زمان بر روی ساختار سرمایه به عنوان یک تصمیم غیرعملیاتی. نتایج این فرضیه با یافته‌های پژوهش چو و همکاران (۲۰۲۱)، سازگار است.

فرضیه ۲ : بیش اطمینانی مدیریتی بر رابطه توانایی مدیریتی و سرعت تعديل ساختار سرمایه اثرگذار است.

نام متغیر	مدل ۱	مدل ۲-۱	مدل ۲-۲
c	$0/23$ $(0/04)^{**}$	$0/22$ $(0/03)^{**}$	$0/21$ $(0/04)^{**}$
$\Delta Lev_{i,t}$	$0/57$ $(0/00)^{***}$	$0/57$ $(0/00)^{***}$	$0/55$ $(0/00)^{***}$
$MA_{i,t-1}$	$-0/006$ $(0/09)$	$-0/018$ $(0/08)$	$-0/014$ $(0/072)$
$\Delta Lev^*_{i,t} \times MA_{i,t-1}$	$0/68$ $(0/08)^*$	$-$	$-$
$MO1_{i,t-1}$	$-$	$0/005$ $(0/49)$	$-$

	-	-0/008	-	$\Delta \text{Lev}_{i,t}^* \times \text{MO1}_{i,t-1}$
		(+/-86)		
	-	-0/052	-	$\Delta \text{Lev}_{i,t}^* \times \text{MA}_{i,t-1} \times \text{MO1}_{i,t-1}$
		(+/-29)		
	0/005	-	-	$\text{MO2}_{i,t-1}$
	(+/-33)			
	0/05	-	-	$\Delta \text{Lev}_{i,t}^* \times \text{MO2}_{i,t-1}$
	(+/-30)			
	0/78	-	-	$\Delta \text{Lev}_{i,t}^* \times \text{MA}_{i,t-1} \times \text{MO2}_{i,t-1}$
	(+/-05) **			
	-0/016	-0/017	-0/012	$\text{Size}_{i,t-1}$
	(+/-00) ***	(+/-00) ***	(+/-00) ***	
	-0/07	-0/07	-0/07	$\text{MedLev}_{i,t-1}$
	(+/-38)	(+/-37)	(+/-42)	
	-0/004	-0/004	-0/004	$\text{MB}_{i,t-1}$
	(+/-30)	(+/-35)	(+/-31)	
	0/15	0/16	0/16	$\text{EBIT}_{i,t-1}$
	(+/-00)	(+/-00)	(+/-00)	
	0/07	0/073	0/08	$\text{PPE}_{i,t-1}$
	(+/-33)	(+/-35)	(+/-25)	
	0/04	0/04	0/04	$\text{Dividend}_{i,t-1}$
	(+/-00) ***	(+/-00) ***	(+/-00) ***	
	-0/58	-0/61	-0/68	$\text{Dep}_{i,t-1}$
	(+/-04) **	(+/-02) **	(+/-01) ***	
	0/31	0/31	0/31	ضریب تعیین
	3/40	3/37	3/45	آماره F (احتمال)
	(+/-00) ***	(+/-00) ***	(+/-00) ***	
	1/82	1/83	1/81	دورین و اتسون

*** در سطح٪. ، ** در سطح٪. ۵ و * در سطح٪. ۱۰ معنی دار است و نبود ستاره به معنی عدم معناداری آن ضریب است.

از مدیرانی با توانمندی بیشتر، از مخارج سرمایه‌ای بیشتر، سرمایه‌گذاری کاراتر، انعطاف‌پذیری مالی بیشتر، رشد بالاتر سهم بازار، عملکرد جاری بالاتر، نوسان کمتر در عملکرد آتی و پرداخت سود سهام بیشتر برخوردار هستند.

توانایی مدیریتی بر تصمیمات مالی در شرکت اثرگذرا است. پژوهش‌های پیشین توانایی مدیریتی بالاتر به رتبه اعتباری بالاتر و اعتبار تجاری دریافتی بیشتر همراه است، در نتیجه مدیران توانمندتر از اهرم مالی بالاتری استفاده می‌کنند و با

۵-نتیجه گیری و پیشنهاد ها

توانایی مدیریتی با درک بهتر محرك‌های عملیاتی و عملکردی شرکتی در ارتباط است. مدیران تواناتر درک بهتری از محصول، فناوری، کارکنان، رویه‌های صنعت، وضعیت کلان اقتصادی و سرمایه‌گذاری در پروژه‌های بالارزش‌تر دارند و به صورت اثربخش‌تری می‌توانند کارکنان خود را مدیریت کنند. سطح توانایی بالاتر باعث افزایش کارآیی مدیریتی می‌شود. ادبیات موجود شواهدی را ارائه می‌کنند که شرکت‌های برخوردار

مورد نتیجه فرضیه ۲، می‌توان گفت که نتیجه حاصل با نتایج پژوهش یولانگ و لانگ (۲۰۲۲) و علی نژاد (۱۳۹۵) سازگار است.

در پژوهش‌های آتی، پژوهشگران می‌توانند پژوهش‌هایی در زمینه ارتباط خوش‌بینی مدیران و سرعت تعديل ساختار سرمایه و ارتباط خوش‌شیفتگی مدیران و سرعت تعديل ساختار سرمایه را مد نظر داشته باشند.

به سرمایه‌گذاران بالقوه و بالفعل و اعتباردهنگان پیشنهاد می‌شود اگر از دیدگاه آنها دستیابی به ساختار سرمایه بهینه به منظور بیشینه بودن ارزش شرکت دارای اهمیت است، وجود مدیران با توانایی بالا و دارای بیش اطمینان حائز اهمیت خواهد بود، بنابراین، آنها باید این دو مشخصه مدیران را به طور ویژه مورد توجه قرار دهند.

به شرکت‌ها توصیه می‌گردد که مدیران توانا را به در جهت افزایش سرعت تعديل ساختار سرمایه سوق دهند، تا ارزش شرکت برای صاحبان اصلی آن یعنی سهامداران در بیشترین حالت ممکن خود باشند.

منابع

۱. اولادغفاری، حمید. خسروی پور، نگار. (۱۴۰۲). نقش توانایی مدیریت بر رابطه بین انحراف از ساختار سرمایه بهینه و عملکرد واقعی شرکت و سرعت اصلاح ساختار سرمایه. *فصلنامه دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت*. دوره ۱۲، شماره ۴۵ - شماره پیاپی ۴۵-۴۵ - فروردین ۱۴۰۲ - صفحه ۸۵-۱۰۴.
۲. حاجب، حمیدرضا. غیوری مقدم، علی. غفاری، محمدمجود. (۱۳۹۳). تأثیر توانایی مدیریت را بر ساختار سرمایه شرکت‌های صنعت مواد و محصولات دارویی حسابداری سلامت. دوره: ۳، شماره: ۳ (پیاپی ۹)، صفحات: ۱-۱۷.
۳. علی نژاد سارو کلایی، مهدی. صبحی، مریم. (۱۳۹۵). تأثیر بیش اعتمادی مدیران بر ساختار سرمایه. پژوهش‌های حسابداری مالی و حسابرسی. دوره ۸، شماره ۳۱، صفحه ۹۳-۱۰۹.
۴. قالیباف اصل، حسن (۱۳۸۴)، مدیریت مالی، مفاهیم و کاربردها، چاپ دوم، تهران: انتشارات پوران پژوهش.

محدودیت مالی کمتر مواجه هستند و مدیران با توانایی بالا از بدھی کوتاه مدت استفاده می‌کنند. همچنین انتظار می‌رود مدیرانی که توانایی بهتری در تصمیم‌گیری‌های عملیاتی دارند ساختار سرمایه را با سرعت بالاتری به سمت سطوح هدف تعديل نمایند، چرا که چنین مدیرانی باستن شکاف بین ساختار سرمایه واقعی و هدف، ارزش شرکت بالاتری را دنبال می‌کنند و مدیران با توانایی بالا به دلیل پایین‌تر بودن هزینه‌های تامین مالی خارجی از هزینه تعديل ساختار سرمایه کمتری برخوردارند. مدیران بیش اطمینان در حالیکه شکست خود را با عوامل بیرونی مرتبط می‌دانند، موفقیت خود را به نتیجه اقدامات خود نسبت می‌دهد. همچنین، این مدیران، موفقیت‌های خود را با وضوح بیشتری نسبت به شکست‌های خود به یاد می‌آورند. بنابراین، به دنبال موفقیت‌ها بیش اطمینانی مدیران افزایش می‌یابد در حالیکه به دنبال شکست‌ها به طور متناسب کاهش نمی‌یابد. بیش از واقع منابع و نتایج تحت کنترل، باعث می‌گردد این مدیران تمایل زیادی به اتخاذ تصمیمات سریع و ریسک‌پذیری داشته باشند.

جنبه مفید بیش اطمینانی این است که ارتباط آن با درک مثبت از توانایی‌های خود و توانایی‌های شرکت، مسیری به سوی تاب‌آوری فراهم می‌کند، زیرا "توهمات مثبت" به افراد کمک می‌کنند تا با ناملایمات کنار بیایند، انعطاف‌پذیری خود را در برابر شکست‌ها توسعه دهند و خلاقیت بیشتری از خود نشان دهند. البته بیش اطمینانی مدیران ممکن است پیامدهای مثبتی هم بر سرمایه‌گذاری بیشتر روی نوآوری و دستیابی بیشتر به موفقیت‌های نوآورانه نیز همراه باشد.

مدیران دارای بیش اطمینانی با پرداخت سود تقسیمی کمتر سعی در حفظ وجه نقد در داخل شرکت را دارند و در نبود وجه نقد، تامین مالی از طریق بدھی را به عنوان اولویت خود در تصمیمات مرتبط با ساختار سرمایه انتخاب کنند. مدیران بیش اطمینان، در صورتی که اهرم شرکت بالاتر از (زیر) اهرم هدف باشد، سرعت تعديل آن را افزایش (کاهش) می‌دهند.

در مورد نتیجه فرضیه ۱، می‌توان گفت که نتیجه حاصل با نتایج پژوهش چو (۲۰۲۱) و جیانگ (۲۰۲۰) سازگار ولی با نتیجه پژوهش اولادغفاری (۱۴۰۲) ناسازگار است و در نیز در

14. Cornaggia, J., K., Krishnan, G. V. Wang. C. (2017). Managerial Ability and Credit Ratings. *Contemporary Accounting Research*, 34(4): 2094-2122.
15. Demerjian P. R., Lewis-Western M, F., & McVay S. E. (2020). How Does Intentional Earnings Smoothing Vary With Managerial Ability? *Journal of Accounting, Auditing & Finance*, 35(2):406-437.
16. Demerjian, P. R., Lev B., & McVay, S. E. (2012). Quantifying Managerial Ability: A New Measure and Validity Tests. *Management Science*, 58(7): 1229-1248.
17. Gan, L., & Lv, W., & Chen, Y. (2021). Capital Structure Adjustment Speed over the Business Cycle. *Finance Research Letters*, 39(C): 101574
18. Jiang, Y. (2020) Managerial Macro-Cognition and the Speed of Leverage Adjustment. *American Journal of Industrial and Business Management*, 10: 75-98.
19. Kubick, T. R., & Lockhart, G. B. (2017). Overconfidence, CEO Awards, and Corporate Tax Aggressiveness. *Journal of Business Finance & Accounting*, 44(5–6): 728–754.
20. Lee, Y-C., Lu, Y-C., & Wang, Y-C. (2019). Corporate Social Irresponsibility, CEO Overconfidence, and Stock Price Crash Risk. *Applied Economics Letters*, 26(14): 1143-1147.
21. Muchiri, M. J.; Muturi, Willy M; Ngumi, Patrick M. (2016). Relationship between Financial Structure and Financial Performance of Firms Listed at East Africa Securities Exchanges, *Journal of Emerging Issues in Economics, Finance and Banking (JEIEFB) An Online International*
5. نبیئی بروجنی، حسین؛ نوروزی، محمد. (۱۳۹۳)."بررسی عوامل تعیین کننده ساختار سرمایه شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران با تأکید بر نظریه سلسله مراتبی"، پژوهش حسابداری، ۴(۴): ۸۴-۶۵.
6. نوفrstی، محمد."ریشه واحد و هم جمعی در اقتصادسنجی". انتشارات رسا
7. Ahmed, A. S., & Duellman, S. (2013). Managerial Overconfidence and Accounting Conservatism. *Journal of Accounting Research*, 51(1): 1-30.
8. Berk, J., R. Stanton. (2007). Managerial Ability, Compensation and the Closed-End Fund Discount. *The Journal of Finance*, 62(2): 529–556.
9. Bonsall, S. B. IV, Holzman, E. R., & Brian P. Miller, B. P. (2016) Managerial Ability and Credit Risk Assessment. *Management Science*, 63(5): 1425-1449.
10. Casrto, Paula; Fernandez, Maria; Tapia, Borja Amor; Miguel, Alberto. (2016). "Target leverage and speed of adjustment along the life cycle of European listed firms". *BRQ Business Research Quarterly*. 19(3), 188-205.
11. Chen, S-S., & Lin, C-Y. (2018). Managerial Ability and Acquirer Returns. *The Quarterly Review of Economics and Finance*, 68(C): 171-182.
12. Cho, H., Choi, G.-Y. & Choi, S. (2021). Is Managerial Ability Associated with Capital Structure Adjustment Speed?. *Asia-Pacific Journal of Financial Studies*, 50(3): 308-333.
13. Chowdhury, A., & Chowdhury, S. P. (2010). Impact of Capital Structure on Firm's Value: Evidence from Bangladesh. *Business and Economic Horizons*, 3(3): 111-122.

24. Titman, S., Tsyplakov, S. (2007). "A dynamic model of optimal capital structure", *Rev. Finance Stud.* 11 (3), 401-451.
25. Yuan, Y., Tian, G., Lu, L. Y., & Yu, Y. (2017). CEO Ability and Corporate Social Responsibility. *Journal of Business Ethics*, Springer, 157(2): 391-411.
26. Yung, K., & Chen, C. (2018). Managerial Ability and Firm Risk-Taking Behavior. *Review of Quantitative Finance and Accounting*, 51(4): 1005–1032.
- Research Journal (ISSN: 2306-367X), 5(1), 1734-17.
22. Myers, S., (1977). "Determinants of corporate borrowing", *J. Finance. Econ.* 5(2), 147-175.
23. Royer, J. & McKee, G. (2021). Optimal Capital Structure in Agricultural Cooperatives and Implications for Equity Retirement. *Agricultural Finance Review*, 81(2): 277-291

